

УДК 343.1

Ірина Анатоліївна Осятинська,
*вчитель інформатики Харківської спеціалізованої
школи з поглибленим вивченням окремих
предметів № 133 «Ліцей мистецтв»*

**Напрями роботи з потерпілими
від злочинів, пов'язаних з
торгівлею людьми**

Під час розслідування злочинів, пов'язаних з торгівлею людьми, вітчизняні правоохоронні органи головну увагу зосереджують на особі злочинця та носіях доказової інформації. У той же час нерідко потерпіла особа залишається на одинці зі своїми проблемами та її роль зводиться лише до надання відповідних показів на досудовому слідстві та суді.

На теперішній час в Україні намагаються вирішити вказану проблему, зокрема шляхом надання офіційного статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми. Серед іншого було прийнято Закон України «Про протидію торгівлі людьми» від 20.09.2011, Постанови Кабінету Міністрів України від 23 травня 2012 р. № 417 та від 25 липня 2012 р. № 660, якими затверджено порядок встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, та порядок виплати одноразової матеріальної допомоги особам, які постраждали від торгівлі людьми.

Статус особи, яка постраждала від торгівлі людьми, може бути наданий не лише особам, які проходять в якості потерпілих у кримінальному провадженні, і це певним чином додатково соціально убезпечує цю вразливу категорію громадян. У той же час статус постраждалої особи поширюється тільки на жертв торгівлі людьми, а не на жертв злочинів, пов'язаних з торгівлею людьми, що певним чином звужує захист громадян. Це пояснюється тим, що безпосередньо злочин торгівлі людьми (стаття 147 Кримінального кодексу України) вкрай важко довести, тому кваліфікація відповідних дій може бути здійсненна за іншими статтями Кримінального кодексу. Таким чином, особа, яка фактично постраждала від торгівлі людьми, може не одержати статусу постраждалої. Це стосується наприклад, дітей, яких залучили до створення дитячої порнографії, тощо.

На нашу думку, для покращення роботи з потерпілими від злочинів, пов'язаних з торгівлею людьми, під час розслідування слід використовувати підхід, орієнтований на приділення першочергової уваги проблемам потерпілої особи, зокрема, в частині надання їм тимчасового притулку у разі такої необхідності, медичної та правової допомоги, психологічної підтримки. У разі, якщо потерпіла особа не є громадянином України можливо слід розглянути питання про надання їй посвідки на проживання в обмін на дієве співробітництво зі слідством. Описанні питання мають вирішуватися державними органами у спрощеному порядку на підставі даних, одержаних від слідчих підрозділів. На етапі досудового розслідування також слід передбачити можливість надання такими потерпілими анонімних свідчень із приховуванням їх вигляду, зміною голосу та дотриманням інших вимог безпеки та конфіденційності свідків.

Одержано 29.10.2019